

Міністерство освіти і науки України
Одеський національний університет імені І.І.Мечникова
Факультет романо-германської філології
Кафедра лексикології та стилістики англійської мови

О.О. Калінюк, Д.О. Поздняков

МЕТАМОВА ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Методичні вказівки

**до написання курсових, бакалаврських, і магістерських робіт з
лексикології та стилістики англійської мови для студентів III – IV курсів
та магістрів англійського відділення факультету романо-германської
філології**

Одеса

КП “Одеська міська друкарня”

2019

Друкується за рішенням Вченої ради факультету романо-германської філології Одеського національного університету ім. І.І.Мечникова.

Протокол № 8 від 23 травня 2017 року.

Укладачі: к.філол.н., доцент кафедри лексикології та стилістики англійської мови Калінюк Олена Олексіївна,
к.філол.н., доцент кафедри лексикології та стилістики англійської мови Поздняков Денис Олександрович,

Рецензенти: к.філол.н., доцент кафедритеорії та практики перекладу Одеського національного університету ім. І.І.Мечникова Єрмоєнко С. В.,
к.філол.н., доцент кафедри французької філології Одеського національного університету ім. І.І.Мечникова Телнцька Т.В.

Калінюк О.О, Поздняков Д.О.

Метамова лінгвістичних досліджень. Методичні вказівки до написання курсових, бакалаврських, і магістерських робіт з лексикології та стилістики англійської мови для студентів III – IV курсів та магістрів англійського відділення факультету романо-германської філології // Одеський національний університет ім. І.І.Мечникова. – О.: КП “Одеська міська друкарня”, 2019. - 32с.

Передмова

Мета даних методичних вказівок полягає в тому, щоб допомогти студентам III – IV курсів та магістрам англійського відділення факультету РГФ в оформленні наукових робіт українською мовою.

Студенти IV курсу і магістри представляють результати свого дослідження на процедурі захисту наукової роботи англійською мовою. Тому додається стислий українсько-англійський словник метамови лінгвістичних досліджень, який включає найчастіше вживані слова і словосполучення.

Додатки містять також зразки титульного аркуша, Змісту, Резюме англійською мовою та Списку використаних джерел.

Написання курсових і магістерських робіт є невід'ємною частиною наукової роботи студента вищого навчального закладу в нашій країні.

Вибір теми наукової роботи має бути свідомим, а робота над нею – продуманою і систематичною, адже саме напружена праця є свідченням любові до обраної професії. Старанно виконана наукова робота принесе студенту задоволення від того, що його зусилля не були марними, що його спостереження є скромним внеском у скарбницю філологічної науки.

Курсові та магістерські роботи мають жорстку традиційну структуру, яка включає титульну сторінку із вказівкою міністерства, вузу, факультету, кафедри, теми, виконавця, наукового керівника, рецензента, міста, року виконання. (Дивись зразок титульної сторінки у Додатках (додаток 2)).

Основними елементами структури наукової роботи є Зміст, Вступ, Розділи основної частини (від двох до чотирьох), Висновки, Список використаних джерел, Додатки (факультативний елемент), Резюме (Summary) англійською мовою. (Дивись додаток 5).

Факультативним елементом є перелік умовних позначень, який наводиться після Змісту. Додатки, які наводяться у кінці роботи після Списку використаних джерел, дають наочне уявлення про характер і розмір вибірки і одержані здобутки.

Важливо чітко і зрозуміло сформулювати тему дослідження – це завдання потребує зусиль як наукового керівника, так і студента.

Складання плану дослідження і формулювання Змісту – завдання складне, тому що саме Зміст дає уявлення про структуру роботи і логіку дослідження, це потребує додержання принципів простоти і прозорості. Вдало сформульована тема, чітко, логічно і послідовно викладений зміст – запорука успіху дослідження.

У **Вступі** наводиться тема дослідження, обґрунтовується актуальність її вибору, формулюється мета і зумовлені нею конкретні завдання, описується ілюстративний матеріал, констатується його обсяг, обґрунтовуються методи

лінгвістичного аналізу, формулюються теоретичне і практичне значення дослідження, стисло наводиться структура роботи.

При описі структури роботи необхідно коротко викласти зміст основних розділів та обґрунтувати наявність додатків.

За обсягом Вступ має нараховувати 2-3 сторінки для курсової та 3-4 для магістерської роботи.

Кожний розділ роботи починається з нової сторінки. Розділи основної частини мають бути рівнозначними за обсягом; вони поділяються на підрозділи, останні можуть поділятися на пункти.

У **теоретичному розділі**, який найчастіше має назву **Теоретичні передумови дослідження** викладаються основні теоретичні положення, на яких базується подальше дослідження. Він має продемонструвати теоретичну обізнаність дослідника як із фундаментальними науковими працями з проблеми, що розглядається, так і з новітніми працями вітчизняних і зарубіжних науковців. Неприпустима бездумна компіляція, багатослівність, невиправдані повтори, захоплення цитуванням і термінами, які не мають прямого відношення до теми дослідження. В той же час усі релевантні терміни мають бути чітко визначені, з посиланням на відповідних авторів і джерела.

Обсяг теоретичної частини для курсової роботи на 3 курсі – 10-12 сторінок, для курсової роботи на 4 курсі – 10-15 сторінок, для магістерської – 20-25 сторінок.

В **практичній частині** роботи, назва якої повинна експлікувати основний зміст дослідження, студент повинен продемонструвати здібність аналізувати ту проблему, яка є об'єктом дослідження.

Наприклад, якщо об'єктом аналізу є концепт художнього тексту, студент має виявити засоби, які його репрезентують. Серед них – композиційні засоби (система персонажів, темпорально-локальна структуратекста, типи опису, сюжетна дистрибуція змістових елементів тексту) і мовні засоби, які репрезентують концепт (вербальні, синтаксичні, графічні, фонетичні).

Студент III курсу не має достатніх знань для того, щоб виконати весь обсяг вищезазначеної роботи. Тому науковий керівник допоможе вибрати той матеріал, на якому студент сконцентрує увагу. Наприклад, він може аналізувати лише вербальні засоби репрезентації концепта художнього текста, або темпорально-локальний континуум художнього текста та його вербалізацію, або мовні засоби створення образів головних персонажів тощо.

Матеріал дослідження слід класифікувати згідно з чіткими критеріями. Опис кожного аспекта класифікованого матеріалу має бути логічним та проводитись з вживанням лінгвістичної метамови.

Аналіз практичного матеріала повинен підтримувати висловлювану точку зору дослідника, наведені ілюстрації – демонструвати вихідні постулати.

Студенти IV курсу та студенти, які навчаються в магістратурі, проблему репрезентації концепту тексту повинні проаналізувати більш детально.

Курсова / магістерська робота являє собою дослідження, яке фактично проводиться в декілька етапів – на III, IV курсах та під час навчання в магістратурі. Загальний обсяг практичної частини – 10-12 сторінок для курсової роботи на 3 курсі, 15-20 – для курсової роботи на 4 курсі та 20-25 – для магістерської роботи.

Наприкінці кожного розділу (теоретичного і практичного) формулюються **Висновки**, які мають бути стислими, що сприятиме узагальненню здобутих результатів.

Висновки до теоретичного розділу мають включати відповіді на питання:

- які положення є загальноприйнятими з даної проблеми;
- які положення приймаються як теоретичні передумови;
- які завдання мають бути вирішені у дослідницькому розділі роботи.

Висновки, до яких прийшов дослідник в результаті аналізу матеріалу в практичному розділі, повинні бути експліцитними, конкретними та викладеними в тезисній формі.

Неприпустимі висновки, які переказують чужі думки. Неприпустима також і цитатія.

Тут мають бути наведені:

- обсяг проаналізованого матеріалу,
- його класифікація,
- найбільш узагальненні висновки та перспективи подальшого дослідження,
- рекомендації щодо теоретичного і практичного використання здобутих результатів.

Обсяг цієї частини для курсових робіт складає 1-2 сторінки машинопису, для магістерської – 3-4 сторінки.

Список використаних джерел - суттєва частина роботи, яка свідчить про самостійну роботу студента, обсяг і характер теоретичної літератури, яка слугувала науковим підґрунтям для дослідницької частини роботи. До списку необхідно включати лише праці, на які є посилання у роботі. Список має бути наведений у *строго* алфавітному порядку. Спочатку наводиться теоретична література (українською, російською, іноземними мовами) потім – довідкова література (довідники, енциклопедії, словники), далі – досліджувана література. Роботи одного і того ж автора наводяться за алфавітом заголовка або за хронологією видань. Нумерація всіх джерел має бути наскрізною.

Список використаної літератури для курсових робіт має містити близько 20 джерел на 3 курсі, 40 на 4 курсі, для магістерських – 60 – 80 джерел. (Дивись додаток 4).

Резюме пишеться англійською мовою (Summary). Воно є стислим викладом усього дослідження. Тут мають бути сформульовані мета, основні завдання, принципи і методи аналізу, результати дослідження. Обсяг резюме – 1-2 сторінки. (Дивись додаток 5)

У Додатках, які є факультативною, але часто вкрай необхідною частиною дослідницької роботи, наводяться словники, таблиці, діаграми, схеми, тощо. При захисті роботи можна використовувати відео/аудіо матеріали, плакати, карти, тощо.

Загальний обсяг курсової роботи на 20-30 сторінок на 3 курсі, 35-45 сторінок на 4 курсі, магістерської 55-70 сторінок.

ДОДАТОК 1

Українсько-англійський словник метамови лінгвістичних досліджень з лексикології та стилістики англійської мови

Абзац	paragraph
авторський замисел	author's intention
авторський виклад	author's narrative
автосемантична/повнозначна (лексика)	autosemantic (vocabulary)
Актуалізація	foregrounding / actualization
акцент зроблено на	the focus is made on
амбігуентність/неоднозначність	ambiguity
антагоніст/персонаж, протиставлений протагоністу	antagonist
анафоричний/вказуючийна	anaphoric
попереднє слово	
Аргументація	argumentation / reasoning
бакалаврська робота	bachelor's thesis
брати до уваги	consider / bear in mind
взаємозв'язок	interconnection
Взаємообумовленість	interdependence
відступ (ліричний)	digression (lyrical)
видатний вчений	distinguished scholar
випадкова вибірка	random selection
випускна робота	graduation essay
Висловлювання	utterance

Висвітлити	highlight
виходити з передумови	proceed from the assumption
Виявити	reveal
внутрішній монолог	interior monologue
всесічно змальовані персонажі	round characters
Встановити	define
герой – рефрактор	central intelligence/consciousness
головний персонаж	protagonist
головні образи	dominant images
гра слів	play on words / pun
давати підставу для	give rise to
Дейксис	deixis
Дейктичний	deictic
денотативне значення	denotative meaning
дипломна робота	diploma essay, graduation essay
Додаток	appendix
достовірний / аутентичний	authentic / plausible
дотримуватися однакової точки зору	to be in substantial agreement
дрібні деталі	minute details
Експліцитний	explicit
Екстралінгвістичний	extralinguistic
енантиосемія / поляризація значень	enantiosemy
ефективний засіб	effective means
Жанр	genre
жирний шрифт	bold type
загальноприйнята точка зору	generally assumed point of view
загальний тон оповіді	general tone of the narration
зав'язка	complication
за і проти	the pros and cons

Зайвий	redundant
зв'язаність / послідовність	coherence
Змальовувати	depict / portray / describe
зображувальна деталь	descriptive detail
зосередити увагу	focus attention
зраджене очікування	defeated / frustrated expectation
з точки зору багатьох лінгвістів	in the view of / from the point of view of the majority of linguists
ідеографічна група	ideographic group
Імплікація	implication / inference
імплікуюча деталь	implying detail
індивідуальний стиль	individual style
Інтертекстуальність	intertextuality
кількісні методи аналізу	quantitative methods of analysis
ключові слова	key words
когезія / спосіб зціплення тексту	cohesion
композиційно-мовленнєві форми	narrative compositional forms
Композиція	composition
Конвергенція	convergence
Континуум	continuum
Концепт	concept
Кореляція	correlation
Кульмінація	climax / culmination
Курсив	italics
курсова робота	term paper
Лейтмотив	leitmotif
Лексика	vocabulary
лексико-семантична група	lexico-semantic group
лінгвістика тексту	text linguistics

лінійна послідовність	linear sequence
літературна спадщина	literary heritage
магістерська робота	master's thesis
майстерність стилю	excellence of style
метод суцільної вибірки	method of consecutive selection
мова перекладу	target language
мовні засоби	language means
можна прийти до висновку	it may well be concluded
науковий керівник	scientific supervisor
науковий стиль	scientific prose / academic style
наукова новизна	scientific innovation
науково-популярний	popular science
несподіваний перехід від піднесеного стилю до низького	bathos
новизна дослідження	novelty / innovation of the research
номінативне значення	nominative meaning
носій мови	native speaker
обґрунтована наукова дефініція терміна	a well-grounded scientific definition of the term
об'єм дослідженого матеріалу	the volume of the investigated material
Опис	description
Описувати	describe / portray
Оповідання	short story
особлива увага була приділена	particular attention was given to/ paid to
основна думка, ідея	the (author's) message
пейзаж (міський, морський)	landscape (townscape, seascape)
Пейоративний	pejorative
Передавати	convey, render
передоручена оповідь	entrusted narrative

Персонаж	character / personage
побічна сюжетна лінія	subplot
Підкреслювати	stress / emphasize / underline
Підтекст	undercurrent / implication / inference
Повість	long short story
практичне використання /практична цінність	practical application
Присвячений	dedicated to
Пронизувати	permeate
Проспекція	flashforward / prospection
просторові маркери	spatial markers
просторовий континуум	spatial continuum
психологічне оповідання	psychological / character short story
публіцистичний стиль	publicistic style
Рекурентний	recurrent
релевантність / значущість	relevance
Ретардація	retardation / suspense
Ретроспекція	flashback / retrospection
рідна мова	mother tongue
розбивка (шриффт)	spacing
Роман	novel
Сема	seme
семантичне поле	semantic field
сильна позиція	strong position
синсемантична / службова (лексика)	synsemantic (vocabulary)
семантична структура слова	semantic structure of the word
складати список	complete a list
словесний / вербальний	Verbal
Словник	word list / glossary

сполучникові слова	Connectives
старанно розроблений сюжет	carefully wrought plot
стиль художньої літератури	belles-lettres style
Схема	Diagram
Сюжет	plot
стилістичне забарвлення	stylistic colouring
теоретичні передумови дослідження	theoretical premises of the investigation / theoretical background to the research
тема, яка палко дискутується	a hotly debated problem / topic
типи оповіді	types of narrative
торкатися проблеми	touch upon the problem
точка зору	point of view
удаватися до	resort to / employ
усевидячий автор	omniscient author
Успішно / вдало використовуватися	to be used to advantage
уточнююча деталь	specifying detail
фонові знання	background knowledge
характеризуюча деталь	characterizing detail
Хронотоп	chronotope
художня проза	imaginative prose
Ціль	objective / aim / purpose
частотність / рекурентність	frequency / recurrence
частотний список	frequency list
члени державної екзаменаційної комісії	members of the state examination board
яскраві образи (персонажі)	vivid characters
яскраві словесні образи	vivid images

**Зразки оформлення титульного листа курсової та
магістерської робіт**

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА
КАФЕДРА ЛЕКСИКОЛОГІЇ ТА СТИЛІСТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

КУРСОВА РОБОТА

з основної іноземної мови

на тему: «**Лексичні особливості зображень художнього простору
в оповіданнях Едгара Аллана По»**

Студентки 3 курсу денної форми навчання
напряму підготовки 6.020303 Філологія
ІВАНОВОЇ АЛІНИ ВІКТОРІВНИ

Керівник к.філол.н., доцент
ТХОР Н.М.

Оцінка за національною шкалою _____
ECTS _____ Кількість балів _____

Члени комісії:

_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Одеса

2017

Одеський національний університет імені І.І.Мечникова

Факультет романо-германської філології

Кафедра лексикології та стилістики англійської мови

Д и п л о м н а   р о б о т а

магістра

на тему: **«Вербалізація концепту VIRUS у медіа-дискурсі»**

«Lexicalisation of Concept VIRUS in Media Discourse»

Виконала: студентка денної форми навчання
спеціальності 8.02030302

мова і література (англійська)

Савватеева Валерія Дмитрівна

Керівник к.філол.н., доц. Поздняков Д.О. _____

Рецензент к.філол.н., доц. Пожарицька О.О.

Рекомендовано до захисту:

протокол засідання кафедри

№ 4 від 16. 11.16

Захищено на засіданні ЕК № 1

протокол № від

Оцінка _____ / _____ / _____

(за національною шкалою, шкалою ECTS, бали)

Завідувач кафедри

_____
(підпис)

Колегаєва І.М.

Голова ЕК

_____
(підпис)

Колегаєва І.М.

Одеса – 2016

Odessa I.I. Mechnikov National University
Romance-Germanic Philology Department
Chair of English Lexicology and Stylistics

D I P L O M A   P A P E R

Master Degree

«Polycode Structure of ‘Body Language’ by Allan and Barbara Pease»

«Полікодова структура «Body Language» Алана і Барбари Піз»

Written by the full-time student

speciality 035 Philology 035.04 Germanic Languages
and Literature (translation included):

English language and literature

E.Appiah

Scientific Supervisor:

As. Professor D.O. Pozdnyakov _____

Reviewer: As. Professor Pozharitska O.O.

Approved at the meeting of the chair:

Minutes № _____

Head of the Chair _____

Prof., PhD I.M. Kolegaeva

Defended at the meeting of the EB № 2

Minutes № _____

Amount of points _____ Mark ECTS _____

National scale _____

Head of the EB   PhD N.O. Kravchenko

ODESSA - 2018

**Зразки оформлення змісту курсової, бакалаврської та
магістерської робіт**

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Розділ I. Теоретичні передумови дослідження	4
1.1. Текст як об'єкт лінгвістичного дослідження	4
1.2. Текстові категорії. Модальність тексту як одна з найважливіших категорій тексту	9
1.3. Вербалізація категорії модальності в художньому тексті.....	13
Розділ II. Вербальні засоби репрезентації модальності текста в оповіданні Рея Бредбері «TheSmile».....	16
2.1. Ключові слова.....	16
2.2. Художня деталь.....	19
2.3. Контекстуально-смілова структура заголовного іменника.....	23
Висновки.....	26
Список використаної літератури.....	27
Додатки.....	29

ЗМІСТ

Вступ	3
Розділ 1. Теоретичні передумови дослідження.....	6
1.1.Визначення термінів "композиція" і "архітектоніка"	6
1.2.Текстові категорії	9
1.3.Типи викладу. Композиційно-мовленнєві форми	15
1.4.Типи композиційно-архітектонічної організації художнього твору ..	19
Розділ 2. Специфіка композиції оповідання "HappyEndings"	22
2.1. Архітектоніка оповідання	23
2.2. Кореляція сюжету з фабулою	29
2.3. Особливості авторського викладу	33
Висновки	39
Список використаних джерел	41
Summary.....	43

ЗМІСТ

Вступ.....	2
Розділ I. Теоретичне обґрунтування дослідження.....	4
1.1. Польові дослідження мови.....	4
1.2. Дослідження фразеологічного складу мови.....	11
1.3. Паралінгвістичні та ономасіологічні обґрунтування дослідження.....	20
Висновки до Розділу I.....	22
Розділ II. Лексичний склад ЛСП «обличчя» на матеріалі словників англійської мови.....	26
2.1. Обличчя як зовнішність	28
2.2. Обличчя як виразник емоцій.....	31
Висновки до Розділу II.....	42
Висновки.....	44
Список використаної літератури.....	47
Додаток.....	50
Summary.....	52

Правила бібліографічного опису різних видів наукової літератури

Вид літературного джерела	Оформлення бібліографічногосписку використаних джерел
Книга одного, двох або трьох авторів	<p>Вежбицкая А. Понимание культур через посредство ключевых слов / А. Вежбицкая. – М.: Языки славянской культуры, 2001. – 288 с.</p> <p>Попова З. Д., Стернин И. А. Очерки по когнитивной лингвистике / З. Д. Попова, И. А. Стернин. – Воронеж: Истоки, 2003. – 192 с.</p>
Колектив авторів	<p>Власть в русской языковой и этнической картине мира: кол. монография / [Под ред. Ермаков С. В., Ким И. Е. и др.] – М.: Знак, 2004. – 408 с.</p>
Перекладні видання	<p>Балли Ш. Французская стилистика/ Пер. с фр. яз. / Ш. Балли. – М.: Изд-во иностранная литература, 1961. – 394 с.</p>
Стаття в збірнику	<p>Гамзюк М. В. Культурологічний аспект емотивності фразеологічних одиниць німецької мови / М. В. Гамзюк // Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО Київ. держ. лінгвістич. університету. Мова, освіта, культура: наукові парадигми і сучасний світ. Серія «Філологія. Педагогіка. Психологія». – 2000. – Вип. 2. – С. 49–58.</p>
Словники	<p>Ахманова О. С. Словарь лингвистических терминов [Изд-е 2-е стереотип.] – М.: Советская Энциклопедия, 1969. – 608 с.</p> <p>Longman Dictionary of English Language and Culture. – Addison Wesley Longman, 1998. – 1569 p.</p>
Розділ або підрозділ з книги	<p>Воробьёва О. П. Концептология в Украине: обзор проблематики/ О.П. Воробьёва // Лингвоконцептология: перспективные направления: монография. /авт.кол.: А. Э. Левицкий, С. И. Потапенко, О. П. Воробьёва и др.: под ред. А. Э. Левицкого, С. И. Потапенко, И. В. Недайновой. – Луганск: Изд-во ГУ «ЛНУ имени Тараса Шевченко», 2013. – С. 10–37.</p>
Тези доповідей	<p>Кубрякова Е. С. Сознание человека и его связь с языком и языковой картиной мира / Е. С. Кубрякова // Филология и</p>

	культура: Мат-лы 204 IV международной научной конференции 16–18 апреля 2003 г. / ред. Н. Н. Болдырев. – Тамбов: Изд-во ТГУ им. Г. Р. Державина, 2003. – С. 32–34.
Дисертація	Горобець І. С. Мовні засоби відтворення концепту ЗЛОЧИНЕЦЬ у сучасній американській художній прозі та газетній публіцистиці: дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04 – германські мови / І. С. Горобець – Донецьк, 2007. – 209 с.
Автореферат дисертації	Евсеева Ю. Н. Адресованность как определяющий фактор лексических и структурных особенностей текста биографии : автореф. дис. на соискание уч. степени канд. филол. наук : спец. 10.02.04 “Германские языки” / Ю. Н. Евсеева. – М., 2010. – 20 с.
Електронний ресурс	Шмелев А. Д. Ключевые идеи русской языковой картины мира и межкультурная коммуникация [Электронный ресурс] / А.Д. Шмелев – Режим доступа: http://www.nbuv.gov.ua/Articles/Kultur/knp378-11.pdf .

Зразокоформування списку використаних джерел

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Наукова література

1. Арнольд И. В. Аналитическое чтение (английская проза) / И. В. Арнольд, Н. Я. Дьяконова. – Л.: Учпедгиз, 1962. – 368 с.
2. Арнольд И. В. Стилистика современного английского языка (Стилистика декодирования) / И. В. Арнольд. – М.: Просвещение, 1990. – 300 с.
3. Бахтин М. М. Эстетика словесного творчества / М. М. Бахтин. – 2-е изд. – М.: Искусство, 1986. – 445 с.
4. Валгина Н. С. Теория текста: учеб. пособие / Н. С. Валгина. – М.: Логос, 2003. – 280 с.
5. Виноградов В.В. О теории художественной речи / В.В. Виноградов / Послесл. акад. Д. С. Лихачева. – М.: Высшая школа, 1971. – 240 с.
6. Винокур Г. О. Филологические исследования: Лингвистика и поэтика / Г. О. Винокур. – М.: Наука, 1990. – 452 с.
7. Гальперин И. Р. Текст как объект лингвистического исследования / И. Р. Гальперин. – М.: Наука, 1981. – 140 с.
8. Дейк Т. А. ван. Стратегии понимания связного текста / Пер. с англ. В. Б. Смиренского / Т. А. ван Дейк, В. Кинч // Новое в зарубежной лингвистике. – М.: Прогресс, 1988. – Вып. 23: Когнитивные аспекты языка. – С. 153-211.
9. Долинин К. А. Интерпретация текста / К. А. Долинин – М.: Просвещение, 1985. – 288 с.
10. Дымарский М. Я. Норма текстовости и стилевое варьирование / М. Я. Дымарский // Художественный текст: онтология и интерпретация: сб. науч. ст. – Саратов: Изд-во Сарат. гос. ун-та, 1992. – С. 64-71.
11. Кайда Л. Композиционный анализ художественного текста: Теория. Методология. Алгоритмы обратной связи / Л. Кайда. – М.: Флинта, 2000.

– 148 с.

12. Карасик В.И. Лингвокультурологический типаж. К определению понятия / В. И. Карасик // Аксиологическая лингвистика, лингвокультурные типажы / Сб. науч. тр. / Под ред. В.И. Карасика. – Волгоград, 2005. – С. 5-25.
13. Кожин В. В. Слово как форма образа / В. В. Кожин // Слово и образ: сб. статей. – М.: Просвещение, 1964. – С. 3-51.
14. Колшанский, Г. В. О природе контекста / Г. В. Колшанский // Вопросы языкознания. – 1959. – №4. – С. 47-49.
15. Колшанский Г. В. Коммуникативная функция и структура языка / Г. В. Колшанский; отв. ред. Т. В. Булыгина. – М.: Наука, 1984. – 175 с.
16. Кухаренко В. А. Практикум по стилистике английского языка / В. А. Кухаренко. – М.: Высш. школа, 1986. – 144 с.
17. Кухаренко В. А. Интерпретация текста / В. А. Кухаренко. – Одесса: Латстар, 2002. – 289 с.
18. Кубрякова Е. С. Парадигмы научного знания в лингвистике и ее современный статус / Е. С. Кубрякова // Известия РАН. Серия лит. и яз. – 1994. – Т.53. – № 2. – С. 3-15.
19. Ларин Б. А. Эстетика слова и язык писателя: избр. статьи / Б. А. Ларин. – Л.: Художественная литература, 1974. – 288 с.
20. Леонтьев А. А. Восприятие текста как психологический процесс / А. А. Леонтьев // Психолингвистическая и лингвистическая природа текста и особенности его восприятия. – Киев: Вища школа, 1979. – С.18-29.
21. Лотман Ю. М. Внутри мыслящих миров. Человек-текст-семиосфера-история / Ю. М. Лотман. – М.: Языки русской культуры, 1999. – 447 с.
22. Москальская О. И. Грамматика текста / О. И. Москальская. – М.: Высш. школа, 1981. – 183 с.
23. Мыркин В. Я. Текст, подтекст и контекст / В. Я. Мыркин // Вопросы

- языкознания. – 1976. – №2. – С. 86-93.
24. Николина Н. А. Филологический анализ текста / Н. А. Николина. – М.: АКАДЕМІА, 2003. – 256 с.
25. Селиванова Е.А. Основы лингвистической теории текста и коммуникации / Е. А. Селиванова. – Киев: Фитосоциоцентр, 2002. – 336 с.
26. Сиротинина О. Б. Тексты, текстоиды, дискурсы в зоне разговорной речи / О. Б. Сиротинина // Человек – Текст – Культура. – Екатеринбург: Институт разв. доп. образ, 1994. – С. 105-124.
27. Скубачева-Пижевска А. Принципы повествования в университетском романе (на примере “Обладать” Антони Сьюзен Байетт) / А.Скубачева-Пижевска // Новый филологический вестник. – М., 2014. – №3(30). – С. 29-40.
28. Титова С.В. Лингвопоэтическая значимость словосочетания в описании внешности персонажей (на материале английской прозы VIII-XX в.). автореф. дис. канд. филол. наук / С.В. Титова – 23 с.
29. Тураева З. Я. Лингвистика текста / З. Я. Тураева. – М.: Просвещение, 1986. – 126 с.
30. Чернухина И. Я. Элементы организации художественного текста / И. Я. Чернухина. – Воронеж: Изд-во Воронеж. ун-та, 1984. – 115 с.
31. Шанский Н. М. Лингвистический анализ художественного текста: учеб. пособие для студентов пед. ин-тов / Н. М. Шанский. – Изд. 2-е, дораб. – Л.: Просвещение, 1990. – 415 с.

Словники та енциклопедії

32. Атлас литературы 500 лет: от Данте до Солженицына. – М.: Олма-Пресс, 2005. – 352 с.
33. Ахманова О. С. Словарь лингвистических терминов / О. С. Ахманова. – М.: Сов.энциклопедия, 1966. – 607 с.
34. Лингвистический энциклопедический словарь / Под ред. В. Н. Ярцевой. – М.: Сов.энциклопедия, 1990. – 686 с.

35. Литературный энциклопедический словарь / Под общ. ред. В. М. Кожевникова и П. А. Николаева. – М.: Сов. энциклопедия, 1987. – 752 с.
36. Delvin J. A Dictionary of Synonyms and Antonyms / Joseph Delvin. – New York: A Warner Communications Company, 1987. – 384 p.
37. Fowler R. A Dictionary of Modern Critical Terms / Roger Fowler – London, Boston :Routledge&Kenan Paul, 1998.
38. New Webster's Dictionary of the English Language: College Edition. –Surjeet Publications, Delhi, 1989. – 1824 p.
39. Hornby A. S. Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English / A. S. Hornby. – Oxford University Press, 2000. – 1317 p.
40. OxfordDictionariesOnline [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.oxforddictionaries.com>.
41. Roget's 21st Century Thesaurus [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://thesaurus.com>.

Матеріал дослідження

42. Weisberger L. The Devil Wears Prada / L. Weisberger. – New York: Broadway Books, 2003. – 526 p.
43. Weldon F. The Bulgari Connection / F. Weldon. – London: Flamingo, 2000. – 246 p.

SUMMARY

The theme of the qualifying work under consideration is devoted to the linguistic features of advertising of female and male fragrances.

Advertising is a form of persuasion aimed at changing the estimation and the creation of new images. Thus, advertising discourse is characterized by a special purpose, namely, by inducing the recipient to purchase a particular product or service. In order to give the advertising message the most effective power creators of advertising texts employ a variety of linguistic means.

Since smell is a concept that is less actualized in the world image than the other concepts related to sensory perception, olfactory component of the advertising message is mostly based on the association with non-aromatic sources of pleasure. Hence the primary expressive means in advertising messages of male and female perfumes is synesthetic metaphor. Take for instance, *sweet scent; sensual, soft, airy fragrance; sensuous, almost "textile" perfume; velvety aroma; luminous fragrance; delicious fragrance*. Synesthesia represents smell by intersensual transfer, specifically by transferring the gustatory, tactile, visual modality to the modality of smell. Metaphor based on synesthesia diversifies the description of the fragrance, gives it a lively, exciting and catchy form. Furthermore, perfumes obtain an emotional description, e.g. *"The fragrance of joyful femininity and happiness"*.

Besides the olfactory component, the advertising text appeals to the image of woman and man. Every woman dreams of remaining attractive therefore advertisers try to realise this very dream. Typical female features in advertising messages of perfumes are following: *confident, sensual, carefree, elegant and irresistible*. Advertising texts focus on a new, modern type of woman that harmonically combines a set of ideal features. Departing from the usual stereotypes she is now feminine yet strong, sophisticated yet charismatic.

In the context of the advertisements of perfumes the man is represented as young and handsome, he radiates courage and self-confidence. Within the image

created by advertising the man is inclined to power and control, risk and danger. Typical male characteristics in advertising texts of fragrances are following: *free, confident, strong, independent, successful, powerful, mature, masculine, a modern hero*. A particular emphasis is placed on the man's desire and ability to fascinate women and win their attraction. However, additionally to the traditional ideas of courage, strength and identity, the modern man is fashionable and has his own style. The new type of man successfully combines masculine features and sensuality.

Perfume advertising tends to awaken associations, to affect creative thinking. Advertisements affirm: "*Fragrance takes you on a journey*". Fragrance conceptualised as a means of transportation, dictates an extraordinary idea, enlivens the text and evokes vivid images in the recipient's imagination.

Perfume advertising possesses a broad set of tools for the creation of a unique message which mostly relies on emotional approach. It is based on associative images which are designed to stimulate a purchase through putting a potential buyer in a certain mood. The usage of emotionally coloured vocabulary and metaphorical transfers creates the expressivity of message and awakens the desire to purchase the fragrance.

SUMMARY

The qualifying work is devoted to the study of the lexico-semantic features and functioning of the exoticisms in the novels *Memoirs of a Geisha* by A. Golden and *The Thousand Autumns of Jacob de Zoet* by D. Mitchell.

In the present investigation exoticisms are defined as words of foreign origin, which denote the realia of another culture, i.e. the realia that are absent in the reality of the borrowing language and, therefore, have no analogues.

During the analysis of the novels *Memoirs of a Geisha* and *The Thousand Autumns of Jacob de Zoet* we singled out four thematic groups of exoticisms, distinguished by high frequency and particularity of usage: exoticisms denoting domestic realia (e.g. *matcha*, *takamakura*), exoticisms denoting clothes (e.g. *kimono*, *tabi*), exoticisms nominating people based on their social rank (e.g. *shogun*, *-sama*, *-chan*), and exoticisms denoting abstract notions and realia of the cultural life of Japan (e.g. *seppuku*, *en*, *omamori*).

Besides the thematic division, we classified exoticisms on the basis of their degree of assimilation. Hence, two types of exoticisms were singled out: semantically and graphically assimilated exoticisms (e.g. *geisha*, *samurai*) and graphically assimilated exoticisms (e.g. *minamiza*, *konnyaku*). The process of borrowing of all the analysed exoticisms involved transcription, as the sounds of Japanese were encoded by the letters of the English alphabet, therefore the exoticisms are pronounced according to the rules of the English language.

Furthermore, the present study revealed the functioning of the exoticisms in the analysed novels. They are employed to depict the interior decoration of the household, traditional Japanese cooking, Japanese canon of femininity, social stratification, religious and cultural life of Japan.

Hence, we can conclude that the above-mentioned groups of exoticisms were used in the novels in order to recreate the mode of life of Japan at the turn of XVIII century, as well as the first half of the XX century, to visualize the image of the geisha, as a unique phenomenon of Japanese culture, and to portray a deep contrast of the European and Japanese cultures.